

**Model medezeggenschapsregeling voor de centrale cliëntenraad
Wmcz 2018**

In samenwerking met LOC, ActiZ, GGZ Nederland en Zorgthuisnl

Versie 4
Mei 2020

Voorwoord

Veel zorgorganisaties houden meerdere locaties in stand, in het kader van dit model spreken wij van een *zorgconcern*. Zorgconcerns kunnen nogal verschillen in omvang en in aard van activiteiten. Hoe verschillend deze organisaties ook zijn, zij hebben gemeen dat er op allerlei niveaus beslissingen genomen worden die voor cliënten van belang zijn.

In de eerste plaats is er sprake van het 'locatieniveau'. Daarnaast is er een overkoepelend niveau, het 'concernniveau', waar de raad van bestuur besluiten neemt. In grote concerns wordt tussen het locatieniveau en het concernniveau soms nog een tussenlaag gevormd, het zogenaamde 'cluster- of divisieniveau'. In dit model is alleen het locatie – en concernniveau uitgewerkt.

Besluitvorming is in zorgconcerns ingewikkeld, omdat op meerdere niveaus besluiten worden genomen. Voor cliëntenraden en bestuurders in zorgconcerns ligt er een opgave om met werkbare afspraken tot een werkzame medezeggenschap te komen.

Wat zegt de Wmcz 2018 over medezeggenschap in zorgconcerns?

Voor de Wmcz 2018 is het uitgangspunt dat de cliëntenraad dichtbij de cliënt moet staan. Daarom moet een zorgorganisatie in beginsel¹ voor elke locatie waarin cliënten in de regel langer dan een halfjaar verblijven of die bij cliënten thuis zorg doen verlenen, een cliëntenraad instellen.

Daarnaast wordt in de Wmcz 2018 geregeld dat de instelling ook een centrale cliëntenraad kan instellen voor bepaalde afgesproken locatie-overstijgende aangelegenheden. De wetgever heeft hierover weinig vastgelegd, zodat er veel ruimte is om de medezeggenschap in de praktijk een passende structuur te geven.² Die structuur moet in goed overleg tussen alle betrokkenen worden opgesteld. Een centrale cliëntenraad komt alleen tot stand als de betrokken cliëntenraden dat willen.

¹Indien een representatief te achten vertegenwoordiging van cliënten of hun vertegenwoordigers daarom verzoekt en dit redelijkerwijs van de instelling mag worden verlangd (artikel 3, vierde lid Wmcz 2018).

² Alleen de bevoegdheid om in te stemmen met de medezeggenschapsregeling kan niet aan een centrale (of andere) cliëntenraad worden overgedragen (artikel 8, eerste lid aanhef en onderdeel a van de Wmcz 2018).

Als er geen centrale cliëntenraad is, houden de cliëntenraden in de verschillende locaties alle bevoegdheden die de Wmcz 2018 hen toekent.

De centrale cliëntenraad is een vorm van samenwerking waarbij de verschillende lokale cliëntenraden bevoegdheden overdragen. Voor de verdeling van de bevoegdheden kunnen wij grosso modo drie principes onderscheiden:

- a. De centrale cliëntenraad heeft advies- en instemmingsrecht met betrekking tot voorgenomen besluiten die het concern in zijn geheel betreffen. Het advies- en instemmingsrecht over alle andere voorgenomen besluiten ligt bij de cliëntenraden van de locaties.
- b. Het advies- en instemmingsrecht met betrekking tot voorgenomen besluiten die de helft of minder van de locaties betreffen ligt bij de cliëntenraden van de locaties. De centrale cliëntenraad heeft advies- en instemmingsrecht met betrekking tot voorgenomen besluiten die de meerderheid van locaties/onderdelen betreffen.
- c. De cliëntenraden hebben advies- en instemmingsrecht met betrekking tot voorgenomen besluiten die de eigen locatie betreffen. De centrale cliëntenraad heeft advies- en instemmingsrecht met betrekking tot voorgenomen besluiten die de locaties overstijgen.

Dit model schrijft geen principe voor. Het is aan de cliëntenraden en de raad van bestuur welk principe leidend moet zijn bij de inrichting van de medezeggenschapstructuur. Wel geeft het model aan welke besluiten naar hun aard als regel op concernniveau worden genomen (onderstreept aangegeven), welke besluiten mogelijkwits betrekking hebben op één of meer locaties (in **vet** aangegeven) en welke besluiten zich doorgaans richten op één of meer locaties (*cursief* aangegeven).

Besluitvorming

Doorgaans zal de centrale cliëntenraad besluiten nemen met de meerderheid van stemmen, waarbij ieder lid een stem heeft. Hierdoor wordt voorkomen dat een minderheid de wens van de meerderheid blokkeert. Het verdient aanbeveling om in het reglement van de centrale cliëntenraad op te nemen dat een minimum aantal leden aanwezig moet zijn om besluiten te kunnen nemen. Ook kan als

voorwaarde worden gesteld dat geen besluiten kunnen worden genomen als niet alle belanghebbende cliëntenraden vertegenwoordigd zijn tijdens de vergadering.

Een ander punt waarover afspraken gemaakt moeten worden, is de ruimte die vertegenwoordigers van lokale raden in de centrale raad hebben om besluiten te nemen. Met andere woorden: zitten de vertegenwoordigers van de lokale raden in de centrale cliëntenraad met last en ruggespraak of juist niet? Het is van belang dat de leden van de centrale cliëntenraad in voldoende mate op de hoogte zijn van de opvattingen die leven bij de lokale raden rondom een bepaald onderwerp, zodat zij deze opvattingen mede kunnen betrekken in de besluitvorming binnen de centrale cliëntenraad. Indien een lokale raad per se onder alle omstandigheden zijn eigen standpunten wil kunnen blijven innemen, dan is het wellicht beter om niet mee te doen aan de vorming van een centrale cliëntenraad.

Contacten tussen de lokale cliëntenraden en de centrale cliëntenraad

Een gedegen overlegstructuur tussen de centrale raad en de lokale raden is van groot belang. Beide raden zetten zich immers in voor de belangen van de cliënt. Indien de leden van de centrale cliëntenraad gekozen worden door en uit de leden van de lokale raden komen deze contacten op een natuurlijke wijze tot stand. Belangrijke agendapunten van de centrale raad kunnen vooraf worden besproken in de vergadering van de lokale raden en er kan verslag worden uitgebracht van de vergadering van de centrale raad. In de centrale raad kan aandacht worden besteed aan zaken die op locatieniveau aan de orde zijn.

Verder verdient het aanbeveling om de agenda en de overige vergaderstukken van de centrale cliëntenraad ook onder de aandacht te brengen van de leden van de lokale raad, zodat men op de hoogte is van datgene wat in de centrale raad aan de orde is en daarop eventueel kan anticiperen.

Medezeggenschapsregeling instelling – centrale cliëntenraad

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze medezeggenschapsregeling staan de volgende begrippen:

- a. *instelling*:
 - is de rechtspersoon die bedrijfsmatig zorg verleent of
 - een organisatorisch verband van natuurlijke personen die bedrijfsmatig zorg verlenen of doen verlenen;
- b. *raad van bestuur*: het bestuur van de rechtspersoon die de instelling in stand houdt;
- c. *cliënt*: een natuurlijk persoon ten behoeve van wie de instelling werkzaam is;
- d. *vertegenwoordiger*: een (wettelijk) vertegenwoordiger, een mantelzorger of een familielid;
- e. *cliëntenraad*: een door de instelling ingesteld orgaan dat de gemeenschappelijke belangen van cliënten behartigt en functioneert op basis van de Wmcz 2018;
- f. *centrale cliëntenraad*: een door de instelling ingesteld orgaan dat de gemeenschappelijke belangen van cliënten behartigt in aangelegenheden die de locaties van de instelling overstijgen en functioneert op basis van de Wmcz 2018;
- g. *coach/ondersteuner/ambtelijk secretaris*: de persoon die de cliëntenraad organisatorisch, secretarieel en inhoudelijk ondersteunt, adviseert en coacht;
- h. *LCvV*: de Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden is de commissie die is ingesteld door branche- en cliëntenorganisaties in de zorg en

optreedt als commissie van vertrouwenslieden zoals bedoeld in artikel 14 van de Wmcz 2018;

- i. *wet*: de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018;
- j. *lokale cliëntenraden*: de cliëntenraden die hebben ingestemd met deze medezeggenschapsregeling:

de cliëntenraad van _____

de cliëntenraad van _____

de cliëntenraad van _____

de cliëntenraad van _____

(enz.)

Toelichting

De begrippen genoemd bij a, b, d, e en h worden hieronder toegelicht.

a. instelling

Een ander woord voor zorgorganisatie. In de medezeggenschapsregeling wordt voor het begrip instelling gekozen, omdat de Wmcz 2018 dit begrip hanteert.

Wanneer de instelling meer locaties of onderdelen heeft, kan er per locatie, regio, klantgroep of zorglijn (definitie) een cliëntenraad zijn of worden ingesteld. De Wmcz 2018 zegt dat een instelling die cliënten heeft die langdurig in de instelling kunnen wonen of een instelling die zorg thuis verleent op iedere locatie een cliëntenraad moet instellen. Tenzij (een representatieve groep) cliënten of vertegenwoordigers aangeven hier geen behoefte aan te hebben of wanneer een cliëntenraad voor een of meer locaties niet passend is. Het begrip van instelling is overgenomen van de definitie in de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg. Een instelling is een rechtspersoon (stichting, bv, enz.) of een verband van personen dat zorg verleent.

b. raad van bestuur

Dit is de gesprekspartner van de cliëntenraad. Het bestuur neemt uiteindelijk de besluiten, waarvoor hij advies of instemming van cliëntenraad nodig heeft. De raad van bestuur kan vertegenwoordigd worden door één of meerdere personen. De instelling besluit hoe dat in de praktijk vorm krijgt. Bij meerdere (lokale) cliëntenraden is het locatiemanagement de aangewezen gesprekspartner van de cliëntenraad, namens de raad van bestuur. Bij de centrale cliëntenraad zal de raad van bestuur de aangewezen overlegpartner zijn.

d. vertegenwoordiger

De Wmcz 2018 kent een ruim begrip van vertegenwoordiger en sluit niet één op één aan op het begrip van vertegenwoordiger zoals deze is neergelegd in de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO). Niet alleen de curator, mentor, schriftelijk gemachtigde of WGBO-vertegenwoordiger schaaft de Wmcz 2018 onder het begrip vertegenwoordiger. Ook naasten die nauw bij de zorg betrokken zijn als mantelzorger en/of een familielid van de cliënt rekent de Wmcz 2018 onder dit begrip.

e. cliëntenraad

Cliëntenraden die nu zijn ingesteld op basis van artikel 2 van de oude Wmcz worden na 1 juli 2020 aangemerkt als cliëntenraden, ingesteld op basis van de Wmcz 2018. Dit is een overgangsbepaling die staat in artikel 25 lid 3 Wmcz 2018.

h. LCvV

Brancheorganisaties, waaronder ActiZ en GGZ Nederland, en cliëntenorganisaties, waaronder LOC Waardevolle zorg, hebben gezamenlijk een Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden (LCvV) ingesteld. Voordelen van een landelijke commissie zijn dat deze deskundig is, regelmatig uitspraken doet en dat cliëntenraden en instellingen gebruik kunnen maken van de eerdere uitspraken (jurisprudentie) van de LCvV.

Artikel 2 Doelstelling van de centrale cliëntenraad

De centrale cliëntenraad behartigt, binnen het kader van de doelstellingen van de instelling, in het bijzonder de gemeenschappelijke belangen van de betrokken cliënten van de locaties van de instelling waarvoor de vertegenwoordigde cliëntenraden zijn ingesteld.

Toelichting

De centrale cliëntenraad is er voor de gemeenschappelijke belangen van alle cliënten. Goede contacten tussen de centrale raad en de lokale raden zijn daarbij van groot belang. Beiden zetten zich immers in voor de belangen van de cliënt. Indien de leden van de centrale cliëntenraad gekozen worden door-en uit de leden van de lokale raden komen deze contacten op een natuurlijke wijze tot stand. Belangrijke agendapunten van de centrale raad kunnen worden voorbesproken in de vergadering van de lokale raden en er kan verslag worden uitgebracht van de vergadering van de centrale raad. In de centrale raad kan aandacht worden besteed aan zaken die op locatieniveau aan de orde zijn.

Artikel 3 Taakopvatting centrale cliëntenraad

1. De centrale cliëntenraad is representatief voor de cliënten van alle locaties van de instelling. Hiertoe:
 - a. werkt zij nauw samen met de lokale cliëntenraden die haar hebben ingesteld;
 - b. stimuleert de centrale cliëntenraad de participatie en zeggenschap van cliënten opdat cliënten zoveel mogelijk betrokken worden bij de gang van zaken in de eigen woon- en leefomgeving en zorg- en dienstverlening;
 - c. inventariseert de centrale cliëntenraad regelmatig de wensen en meningen van de cliënten, vertegenwoordigers en lokale cliëntenraden;
 - d. informeert de centrale cliëntenraad regelmatig cliënten en vertegenwoordigers en lokale cliëntenraden over zijn werkzaamheden en resultaten.
2. Op verzoek van de centrale cliëntenraad faciliteert de instelling de centrale cliëntenraad bij de voorbereiding en uitvoering van deze taken.

3. Hoe de werkwijze van de centrale cliëntenraad is, wordt in het huishoudelijk reglement van de centrale cliëntenraad vastgelegd.

Artikel 4A (*variant raad van bestuur benoemt*) **Samenstelling van de centrale cliëntenraad**

1. De centrale cliëntenraad bestaat uit _____ leden.
2. Door en uit de cliëntenraad van _____ worden _____ lid/leden voor benoeming tot lid van de centrale cliëntenraad voorgedragen.
Door en uit de cliëntenraad van _____ worden _____ lid/leden voor benoeming tot lid van de centrale cliëntenraad voorgedragen.
Door en uit de cliëntenraad van _____ worden _____ lid/leden voor benoeming tot lid van de centrale cliëntenraad voorgedragen.
Door en uit de cliëntenraad van _____ worden _____ lid/leden voor benoeming tot lid van de centrale cliëntenraad voorgedragen.
Door en uit de cliëntenraad van _____ worden _____ lid/leden voor benoeming tot lid van de centrale cliëntenraad voorgedragen.
3. De raad van bestuur benoemt de leden van de centrale cliëntenraad op voordracht van de lokale cliëntenraden en volgt daarbij de voordracht, tenzij dit in redelijkheid niet van hem verwacht kan worden.

Optie:

4. De raad van bestuur benoemt een voorzitter, deze is niet afkomstig uit één van de vertegenwoordigde cliëntenraden.
5. De raad van bestuur is bevoegd om, naast de voorzitter, maximaal _____ leden te benoemen die niet afkomstig zijn uit een van de vertegenwoordigde cliëntenraden.
6. De instelling stelt de centrale cliëntenraad in de gelegenheid een vacature onder de aandacht van cliënten en hun vertegenwoordigers te brengen. Indien

de centrale cliëntenraad dat vraagt, helpt de instelling de centrale cliëntenraad hierbij.

7. Voor het lidmaatschap van de centrale cliëntenraad zoals bedoeld in de leden 4 en 5 komen in aanmerking:
 - cliënten;
 - ex-clieuten;
 - naasten en
 - personen met:
 - a. een specifieke deskundigheid;
 - b. aantoonbare affiniteit met de doelgroep;
 - c. en die binding hebben of willen aangaan met de doelgroep van de instelling.
8. De centrale cliëntenraad voert een gesprek met kandidaten voor het voorzitterschap en de kandidaat-leden als bedoeld in het zesde lid en draagt op basis daarvan kandidaten voor benoeming voor aan de raad van bestuur. De raad van bestuur volgt de voordracht van de centrale cliëntenraad, tenzij dit in redelijkheid niet van de raad van bestuur verwacht kan worden.

Artikel 4B (*variant centrale cliëntenraad benoemt*) **Samenstelling van de centrale cliëntenraad**

1. De centrale cliëntenraad bestaat uit _____ leden.
2. Door en uit de cliëntenraad van _____ worden _____ lid/leden voor benoeming tot lid van de centrale cliëntenraad voorgedragen.
Door en uit de cliëntenraad van _____ worden _____ lid/leden voor benoeming tot lid van de centrale cliëntenraad voorgedragen.
Door en uit de cliëntenraad van _____ worden _____ lid/leden voor benoeming tot lid van de centrale cliëntenraad voorgedragen.
Door en uit de cliëntenraad van _____ worden _____ lid/leden voor benoeming tot lid van de centrale cliëntenraad voorgedragen.

Door en uit de cliëntenraad van _____
worden _____ lid/leden voor benoeming tot lid van de centrale cliëntenraad
voorgedragen.

3. De centrale cliëntenraad benoemt de leden van de centrale cliëntenraad op voordracht van de lokale cliëntenraden en volgt daarbij de voordracht, tenzij dit in redelijkheid niet van hem verwacht kan worden.

Optie:

4. De centrale cliëntenraad benoemt een voorzitter, deze is niet afkomstig uit een van de vertegenwoordigde cliëntenraden.
5. De centrale cliëntenraad is bevoegd om, naast de voorzitter, maximaal _____ leden te benoemen die niet afkomstig zijn uit een van de vertegenwoordigde cliëntenraden.
6. De instelling stelt de centrale cliëntenraad in de gelegenheid een vacature onder de aandacht van cliënten en hun vertegenwoordigers te brengen. Indien de centrale cliëntenraad dat vraagt, helpt de instelling de centrale cliëntenraad hierbij.
7. Voor het lidmaatschap van de centrale cliëntenraad zoals bedoeld in de leden 4 en 5 komen in aanmerking:
 - cliënten;
 - ex-clieuten;
 - naasten en
 - personen met:
 - a. een specifieke deskundigheid;
 - b. aantoonbare affiniteit met de doelgroep;
 - c. en die binding hebben of willen aangaan met de doelgroep van de instelling.
8. De centrale cliëntenraad voert een gesprek met kandidaten voor het voorzitterschap en de kandidaat-leden als bedoeld in het vijfde lid en benoemt vervolgens geschikte kandidaten.

Toelichting

Variant 4A en 4B

Hier krijgen de instelling en de centrale cliëntenraad een keuze voorgelegd. In artikel 4A benoemt de raad van bestuur de leden van de centrale cliëntenraad. In artikel 4B benoemt de centrale cliëntenraad de leden van de centrale cliëntenraad. Bij sommige instellingen is het gebruikelijk dat de raad van bestuur de leden van de centrale cliëntenraad benoemt na een voordracht vanuit de lokale cliëntenraden. Bij andere instellingen benoemt de centrale cliëntenraad zelf leden, na gesprekken met kandidaten. In het model wordt geen voorkeur uitgesproken.

Lid 1

De leden van de centrale cliëntenraad worden gekozen door en uit de lokale cliëntenraden. Hierdoor wordt het risico beperkt dat de centrale raad en de lokale raden los van elkaar opereren. Een dergelijke keuze betekent wel een extra belasting voor de betrokkenen, omdat zij zowel in de lokale raad als in de centrale raad zitting hebben.

Bij het bepalen van het aantal leden van de centrale cliëntenraad kan als uitgangspunt gekozen worden dat elke lokale raad is vertegenwoordigd in de centrale cliëntenraad. Indien gekozen wordt voor één vertegenwoordiger per lokale cliëntenraad is het zinvol een plaatsvervanger aan te wijzen die ook alle vergaderstukken van de centrale cliëntenraad ontvangt en als klankbord kan fungeren voor het vaste lid.

Lid 4 t/m 8 (optioneel)

Daarnaast kan ervoor worden gekozen om in de centrale cliëntenraad ook enkele leden te benoemen die geen lid zijn van een lokale raad. De werkzaamheden van de centrale raad kunnen zodoende beter worden verdeeld. Wel verdient het vanuit het oogpunt van representativiteit de voorkeur dat de meerderheid van de leden in de centrale cliëntenraad bestaat uit leden van de lokale raden.

Ook kan overwogen worden om een onafhankelijk voorzitter te benoemen in plaats van een voorzitter die uit één van de lokale raden afkomstig is. Als alternatief voor een onafhankelijk voorzitter kan ook gekozen worden voor een wisselend voorzitterschap.

Artikel 5 Benoemingsduur

1. De leden van de centrale cliëntenraad als bedoeld in artikel 4 lid 4 en 5 worden benoemd voor een periode van 4 jaar. De leden kunnen eenmaal worden herbenoemd.
2. De leden die al eenmaal zijn herbenoemd, zijn na 3 jaar na beëindiging van hun termijn opnieuw verkiesbaar als lid van de cliëntenraad.

Optioneel

3. *Voorafgaand aan de benoeming doorlopen kandidaten een proeftijd van **[aantal]** maanden.*

Toelichting

Lid 1

De instelling en de centrale cliëntenraad bepalen in overleg de zittingstermijn van leden. Daarnaast kunnen leden herbenoemd worden. Hier is geen maximum voor bepaald. Tegelijk is in artikel 6.2.3 van de Governancecode Zorg 2017 opgenomen dat toezichthouders twee keer een periode van vier jaar benoemd kunnen worden. Dit kan ook voor cliëntenraadsleden worden overgenomen.

Lid 2

Na afloop van de maximale zittingstermijn, kunnen ex-leden zich niet terstond opnieuw kandideren voor de cliëntenraad. Voor de termijn van 3 jaar is in deze medezeggenschapsregeling aangesloten bij artikel 4.1.3. van de Governancecode Zorg 2017.

Lid 3

Deze tekst is optioneel. De medezeggenschapsregeling kan voorzien in een proeftijd voor kandidaat-leden. Gedurende deze proeftijd krijgen de kandidaat-leden toegang tot de vergaderingen en de vergaderstukken, maar zij hebben geen stemrecht en beslissen dus niet mee. Het vastleggen van deze proeftijd biedt zowel kandidaten als de cliëntenraad duidelijkheid over de vraag of de verwachtingen over het raadswerk respectievelijk de kandidaat zijn ingelost. Kandidaat-leden zijn geen lid van de cliëntenraad: de bepalingen over benoeming,

schorsing en ontslag zoals die gelden voor leden van de centrale cliëntenraad zijn niet van (overeenkomstige) toepassing.

Artikel 6 Tegenstrijdig belang

De leden van de centrale cliëntenraad mogen geen tegenstrijdig belang hebben.

Toelichting

Dit artikel geeft aan dat een lid van de centrale cliëntenraad geen ander belang mag hebben dat strijdig kan zijn met het belang dat hij heeft te dienen als lid van de centrale cliëntenraad. Dat kan bijvoorbeeld spelen bij medewerkers, bij oud-bestuurders en bij vrijwilligers of naasten die een zakelijke relatie hebben met de instelling (bijvoorbeeld als leverancier van producten of diensten).

Artikel 7 Benadeling

1. De instelling zorgt ervoor dat (ex-)leden van de centrale cliëntenraad niet uit hoofde van hun lidmaatschap van de raad worden benadeeld in hun positie in de instelling.

Optie voor de ggz:

2. De instelling stelt leden van de centrale cliëntenraad in de gelegenheid om aan de activiteiten van de centrale cliëntenraad mee te doen.

Toelichting

Dit artikel legt vast dat zowel leden als oud-leden nooit benadeeld kunnen worden vanuit hun (voormalige) lidmaatschap van de centrale cliëntenraad. En dat de instelling alle leden de gelegenheid moet geven om activiteiten van de centrale cliëntenraad te bezoeken.

Optie: Het tweede lid is relevant voor de centrale cliëntenraden in de ggz en betekent dat leden vrijstelling kunnen krijgen van (therapeutische) afspraken en/of verplichtingen.

Artikel 8 Einde van het lidmaatschap

1. Het lidmaatschap van de centrale cliëntenraad eindigt wanneer:
 - de zittingsperiode afloopt;
 - een lid ontslag neemt;
 - een lid overlijdt;
 - de centrale cliëntenraad of het bestuur het lid ontslaat; of
 - een lid het lidmaatschap van de lokale cliëntenraad verliest.

Artikel 9 Ontslag van een lid van de centrale cliëntenraad

Volgend uit artikel 4A van deze regeling

1. De raad van bestuur kan een lid van de centrale cliëntenraad op voordracht van, dan wel in overleg met de centrale cliëntenraad ontslaan. De voordracht geschiedt niet nadat een voornemen tot ontslag onder opgave van redenen schriftelijk wordt medegedeeld aan het desbetreffende lid. Indien het een lid betreft die door een lokale cliëntenraad is voorgedragen wordt de betreffende lokale cliëntenraad in de gelegenheid gesteld om binnen twee weken zijn visie te geven op het voorgenomen ontslag.
2. Het betrokken lid heeft twee weken de tijd om zijn visie op het voorgenomen ontslag aan te geven. Na deze twee weken kan de raad van bestuur het definitieve besluit tot ontslag nemen.

Volgend uit artikel 4B van deze regeling

1. De centrale cliëntenraad kan een lid van de centrale cliëntenraad ontslaan. Het ontslag geschiedt niet nadat een voornemen tot ontslag onder opgave van redenen schriftelijk wordt medegedeeld aan het desbetreffende lid. Indien het een lid betreft die door een lokale cliëntenraad is voorgedragen wordt de betreffende lokale cliëntenraad in de gelegenheid gesteld om binnen twee weken zijn visie te geven op het voorgenomen ontslag.
2. Het betrokken lid heeft twee weken de tijd om zijn visie op het voorgenomen ontslag aan te geven. Na deze twee weken kan de centrale cliëntenraad het definitieve besluit tot ontslag nemen. Bij de stemming in de centrale cliëntenraad over een (voorgenomen) besluit tot ontslag, heeft het betrokken lid geen stemrecht. Bij stemming in de centrale cliëntenraad dient tweederde

van de leden aanwezig te zijn en is een gewone meerderheid voor ontslag vereist.

3. Op grond van één van de volgende redenen kan een lid van de centrale cliëntenraad worden ontslagen:

- als een lid zijn verplichtingen bij herhaling niet nakomt;
- als een lid het functioneren van de raad belemmert;
- als een lid schade toebrengt aan de raad.

Toelichting

Lid 1

Hier wordt de instelling en de centrale cliëntenraad wederom een keuze voorgelegd om de wijze van ontslag vast te leggen. Deze keuze is wel gekoppeld aan de wijze van benoeming. Indien de centrale cliëntenraad zelf zijn leden benoemt, zal deze ook zelf overgaan tot ontslag van leden. Bij benoeming door de raad van bestuur zal deze ook over het ontslag gaan, indien er sprake is van een voordracht door de centrale cliëntenraad.

Lid 2

Bij ontslag van een lid – of de voordracht daarvoor – dient een tweederde meerderheid van de leden aanwezig te zijn. Dit biedt leden zekerheid in hun positie als raadslid en zorgt voor een zorgvuldige procedure en besluitvorming.

Lid 3

Daarom is tevens in de modelregeling vastgelegd op welke gronden een raadslid ontslagen kan worden.

Artikel 10 Faciliteiten en budget cliëntenraad

1. De instelling stelt de volgende voorzieningen ter beschikking aan de centrale cliëntenraad, indien de centrale cliëntenraad deze nodig acht:

- vergaderruimte;
- kopieerfaciliteiten en printkosten;
- koffie, thee en maaltijden tijdens werkzaamheden;
- kantoorruimte en -meubilair;

- computer;
 - internetverbinding;
 - digitale archivering;
 - e-mailadres;
 - telefoonkosten;
 - frankeerkosten.
2. De centrale cliëntenraad maakt met de instelling afspraken over de inzet van medewerkers bij de werving van leden voor de centrale cliëntenraad.
 3. De centrale cliëntenraad kan gebruikmaken van de degenen die betrokken zijn bij de (externe) communicatie van de instelling voor:
 - de werving van leden;
 - het raadplegen van cliënten en hun vertegenwoordigers en
 - het afleggen van verantwoording over de activiteiten en resultaten van de centrale cliëntenraad aan cliënten en hun vertegenwoordigers.
 4. De instelling stelt de centrale cliëntenraad jaarlijks een budget ter beschikking dat voldoende is om de kosten te dekken van de activiteiten van de centrale cliëntenraad.
 5. De instelling stelt het budget van de centrale cliëntenraad vast op grond van een begroting.
 6. De centrale cliëntenraad overschrijdt het budget niet, tenzij zich onvoorziene omstandigheden voordoen en de centrale cliëntenraad meer kosten moet maken.
 7. De centrale cliëntenraad informeert de instelling van tevoren over een overschrijding met een vermelding van de redenen hiervan, en vraagt de instelling om toestemming voor de overschrijding.
 8. De instelling hoeft de kosten waardoor het budget wordt overschreden niet te vergoeden wanneer zij daarover niet van tevoren is ingelicht.
 9. Wanneer de overschrijding in de toekomst noodzakelijk en structureel is, wordt het budget op basis van een nieuwe begroting aangepast.
 10. Wanneer de centrale cliëntenraad een uitgave wil doen die niet is opgenomen in de begroting vraagt hij daarvoor van tevoren toestemming van de instelling. Daarbij geeft hij de redenen aan.
 11. De kostenposten die onder het budget van de cliëntenraad vallen zijn:

Basiskosten

- a. Communicatie achterban, informatievoorziening en public relations;
- b. Reis- en verblijfskosten;

De leden van de centrale cliëntenraad krijgen de reiskosten vergoed op basis van openbaar vervoer tweede klas of € ..,.. per kilometer

- c. Kantoorkosten;
- d. Representatiekosten.
- e. *Optie a*

Leden van de centrale cliëntenraad krijgen voor iedere activiteit in het kader van de belangenbehartiging een bedrag van € ..,--.

Optie b

Leden van de centrale cliëntenraad krijgen een vrijwilligersvergoeding van € ..,-- **per maand.**

Specifieke kosten

- a. Onafhankelijke ondersteuning;
- b. Scholing en deskundigheidsbevordering;
- c. Inwinnen extern advies;
- d. Begeleiding bij geschillen;
- e. Lidmaatschap landelijke cliëntenorganisatie.

Optie a

13. De centrale cliëntenraad beheert het budget zelf. Daartoe houdt hij een boekhouding bij en legt ieder jaar in het eerste kwartaal volgend op het jaar waarover verslag wordt uitgebracht verantwoording af over de uitgaven die uit het budget zijn gedaan.

14. Wanneer de centrale cliëntenraad deze verplichting onvoldoende naleeft, kan de instelling besluiten dat zij het beheer over het budget overneemt.

Optie b

13. De instelling beheert het budget van de centrale cliëntenraad. Daarbij geeft zij de centrale cliëntenraad elke kwartaal inzage in de uitgaven die uit het budget zijn gedaan.

14. Na afloop van het jaar geeft de instelling de centrale cliëntenraad een overzicht van de besteding van het budget.

15. De centrale cliëntenraad kan het budget voor de basiskosten vrij besteden binnen de kaders van de doelstelling van de raden.

16. Over grote verschuivingen tussen begrotingsposten overlegt de centrale cliëntenraad met de instelling en maken zij aangepaste afspraken.

17. Wanneer het budget aan het eind van het jaar niet volledig is besteed, gaat het resterende bedrag terug naar de instelling. Bij de besprekingen over het budget voor het volgende jaar kunnen afspraken gemaakt worden over het meenemen van het niet uitgegeven bedrag naar het volgende jaar.

Lid 1

Hier staan voorzieningen die de centrale cliëntenraad voor de vervulling van zijn werkzaamheden redelijkerwijs nodig heeft. Deze lijst is niet limitatief en kan dus aangepast worden.

Lid 2 en 3

Een instelling faciliteert de centrale cliëntenraad in zijn werkzaamheden. Soms is daar de inzet van medewerkers voor nodig. Deze inzet is beschreven in lid 3 waar het de (externe) communicatie betreft.

Lid 4 t/m 10

Deze teksten zien toe op het verstrekken van een budget aan de centrale cliëntenraad. En aan welke voorwaarden de centrale cliëntenraad is gebonden voor wat betreft overschrijdingen van het budget.

Lid 11

Cliëntenraden maken zeer diverse kosten. Deze zijn omschreven in lid 11, zodat hier duidelijkheid over bestaat. De lijst is niet limitatief en kan aangepast worden.

Lid 13 en 14

Hier wordt een keuze voorgelegd. Het kan zijn dat de centrale cliëntenraad zijn eigen budget beheert. Ook komt het vaak voor dat de instelling het budget beheert. Een keuze is noodzakelijk, om vast te leggen wie verantwoordelijk is voor het beheer en verantwoording dient af te leggen over de besteding.

Artikel 11 Informatie en geheimhouding

1. De instelling verstrekt de centrale cliëntenraad alle informatie die de centrale cliëntenraad redelijkerwijze nodig heeft om zijn werk te kunnen doen.
2. De instelling verstrekt de informatie aan de centrale cliëntenraad op de volgende wijze:
 - a. Schriftelijk (op papier of per post, indien gewenst);
 - b. Digitaal (per e-mail of toegankelijke documentatie);
 - c. **[Verder aanvullen. Zie toelichting].**
3. De informatie moet voor de centrale cliëntenraad begrijpelijk zijn. Hieronder wordt verstaan:
 - a. **[Verder aanvullen. Zie toelichting]**
4. De instelling verstrekt de centrale cliëntenraad ten minste eenmaal per jaar mondeling of schriftelijk algemene gegevens omtrent het beleid dat in het verstreken tijdvak is gevoerd en in het komende jaar zal worden gevoerd.
5. De leden van de centrale cliëntenraad zijn verplicht tot geheimhouding van alle zaken die zij in hun hoedanigheid vernemen ten aanzien waarvan de instelling dan wel de centrale cliëntenraad hun geheimhouding heeft opgelegd of waarvan zij het vertrouwelijke karakter kunnen begrijpen.
6. De plicht tot geheimhouding vervalt niet door beëindiging van het lidmaatschap van de centrale cliëntenraad, noch door beëindiging van de band van de cliënt met de instelling.

Toelichting

De Wmcz 2018 zegt dat de cliëntenraad alle informatie moet krijgen die hij redelijkerwijze nodig heeft om zijn werk te kunnen doen (artikel 6 lid 1 Wmcz 2018). Ook staat er in de wet dat in de medezeggenschapsregeling geregeld moet worden hoe de cliëntenraad op een voor hem begrijpelijke wijze geïnformeerd wordt (artikel 3 lid 7 Wmcz 2018). De invulling van het begrip 'begrijpelijk' is subjectief en kan per cliëntenraad verschillen. Daarom schrijft het model niet voor wat begrijpelijke informatie is. De instelling en de cliëntenraad dienen zelf met elkaar vast te stellen wat wordt verstaan onder 'begrijpelijke informatie'.

Lid 2

De instelling en de centrale cliëntenraad moeten gezamenlijk vaststellen hoe de informatie wordt verstrekt. Het kan bijvoorbeeld zo zijn dat de centrale cliëntenraad alle informatie zowel schriftelijk als digitaal wil ontvangen. Of juist auditief (in een setting waar mensen niet kunnen lezen, door welke reden dan ook).

Lid 3

Daarnaast wordt voorgeschreven dat alle informatie begrijpelijk is voor de cliëntenraad. Instelling en de centrale cliëntenraad kunnen afspreken dat informatie in een andere taal (Fries) wordt verstrekt. Als dat nodig is voor het werk van de centrale cliëntenraad. Het is belangrijk dat cliëntenraden zelf aangeven wat zij onder begrijpelijk verstaan. Voorbeelden zijn: duidelijk, eenvoudig Nederlands (B-1 niveau), indien gewenst met mondelinge toelichting, plannen hebben een samenvatting, informatie dient toegankelijk geformuleerd met aandacht voor het cliëntenperspectief of men gebruikt cartoons voor de toegankelijkheid.

Artikel 12 Voorbereiding van een besluit

1. De instelling betreft de centrale cliëntenraad bij de voorbereiding van een besluit met betrekking tot:
 - a. een wijziging van de doelstelling of grondslag van de instelling;
 - b. een fusie of duurzame samenwerking waarbij de instelling betrokken is;
 - c. een overdracht van de zeggenschap over de zorg of een onderdeel daarvan;
 - d. **een ingrijpende verbouwing, nieuwbouw of verhuizing van een instelling;**
 - e. *de selectie en benoeming van personen die direct leidinggeven aan zorgverleners in onderdelen van de instelling waar cliënten langdurig kunnen wonen.*
2. De instelling informeert de centrale cliëntenraad in een vroegtijdig stadium over de voorgenomen besluiten genoemd in lid 1.

3. De instelling en de centrale cliëntenraad maken, voorafgaand aan de voorbereiding van de besluiten zoals genoemd in lid 1, verdere afspraken over:

a. **[Verder aanvullen. Zie toelichting]**

Toelichting

De Wmcz 2018 zegt dat in de medezeggenschapsregeling moet staan hoe de instelling de cliëntenraad bij de voorbereiding van een aantal besluiten betreft (artikel 3 lid 3 Wmcz 2018).

Leeswijzer

- *Besluiten die op concernniveau genomen moeten worden, zijn onderstreept aangegeven;*
- *Besluiten die mogelijkwijs betrekking hebben op één of meer locaties, zijn in **vet** aangegeven;*
- *Besluiten die zich doorgaans richten op één of meer locaties, zijn cursief aangegeven.*

Lid 1

Wanneer er een centrale cliëntenraad is, gaat het om de betrokkenheid van die raad bij de overdracht van de gehele zeggenschap en wanneer het om de overdracht van een onderdeel gaat, kan het gaan om de betrokkenheid van één of meer cliëntenraden of de centrale cliëntenraad, afhankelijk van de verdeling van bevoegdheden.

De Wmcz 2018 zegt met betrekking tot een ingrijpende verbouwing, nieuwbouw of verhuizing en de aanstelling van direct leidinggevenden van zorgverleners dat dit enkel gaat om de betrokkenheid van de cliëntenraden die actief zijn in instellingen waar mensen langdurig kunnen verblijven. Op basis van de Wmcz 1996 hebben de andere cliëntenraden adviesrecht over ingrijpende verbouwingen en verhuizingen. Alleen met hun instemming kunnen zij dit adviesrecht overdragen.

Lid 3

Naast de genoemde onderwerpen, moeten de instelling en de centrale cliëntenraad ook afspraken maken over het proces voor de voorbereiding van het

besluit. En wat allemaal onder dit proces valt voor beide partijen. Het kan bijvoorbeeld gaan over: het advies- en informatietraject, geheimhouding, tijdsfad, de wijze van communiceren (in- en extern), het (informeel) overleg, overleg met de overnemende partij (indien van toepassing) of het inhuren van deskundigen.

Artikel 13 Adviesrecht

1. De instelling stelt de centrale cliëntenraad in de gelegenheid advies uit te brengen over elk door haar voorgenomen besluiten inzake:
 - a. een wijziging van de doelstelling of de grondslag van de instelling;
 - b. een fusie of duurzame samenwerking waarbij de instelling is betrokken;
 - c. een gehele of gedeeltelijke beëindiging dan wel een belangrijke uitbreiding van de zorgverlening;
 - d. een profielschets voor de benoeming van de leden van het toezichthoudend orgaan en de leden van het bestuur van de instelling;
 - e. de vaststelling van de begroting en de jaarrekening van de instelling;
 - f. een overdracht van de zeggenschap over de zorg of een onderdeel daarvan;
 - g. **een belangrijke wijziging in de organisatie van de zorgverlening;**
 - h. **het algemene huisvestingsbeleid van een instelling die erop is ingericht cliënten langdurig te laten verblijven, alsmede een ingrijpende verbouwing, nieuwbouw of verhuizing van een instelling waarin deze cliënten verblijven, en**
 - i. *de selectie en benoeming van personen die leidinggeven aan degenen die zorg verlenen aan cliënten, indien het een instelling betreft die erop is ingericht cliënten langdurig te laten verblijven;*

Aanvullend binnen de verpleging, verzorging en thuiszorg:

- j. de benoeming van de Wzd-functionaris;

Aanvullend binnen de geestelijke gezondheidszorg:

- k. de benoeming van de geneesheer-directeur;
- l. de vaststelling van het beleidsplan verplichte zorg

2. De centrale cliëntenraad is slechts bevoegd advies uit te brengen, indien het besluit betrekking heeft **op de meerderheid/of alle locaties van de instelling** waarvoor cliëntenraden zijn ingesteld.

3. De adviesaanvraag is schriftelijk, begrijpelijk en bestaat in ieder geval uit:
 - het voorgenomen besluit;
 - de gronden voor het besluit;
 - de beleidscontext;
 - het beoogde tijdspad en reactietermijn;
 - de (verwachte) gevolgen van het besluit voor cliënten.
4. Het advies wordt op een zodanig tijdstip gevraagd zodat de centrale cliëntenraad genoeg tijd heeft zich een goed oordeel ter zake te vormen en dat het advies van wezenlijke invloed kan zijn op het besluit.
5. Het advies van de centrale cliëntenraad wordt binnen een redelijke termijn schriftelijk en met redenen omkleed uitgebracht.
6. De instelling kan afwijkend van het advies besluiten, alleen voor zover dat redelijkerwijze mogelijk is, als ten minste eenmaal met de centrale cliëntenraad overleg is gepleegd. De instelling doet van een besluit schriftelijk en voor zover het van het advies afwijkt met opgave van redenen, mededeling aan de centrale cliëntenraad.

Toelichting

Leeswijzer

- *Besluiten die op concernniveau genomen moeten worden, zijn onderstreept aangegeven;*
- *Besluiten die mogelijkwijs betrekking hebben op één of meer locaties, zijn in **vet** aangegeven;*
- *Besluiten die zich doorgaans richten op één of meer locaties, zijn cursief aangegeven.*

Wanneer er een centrale cliëntenraad is, worden sommige adviesrechten (deels) toebedeeld aan de centrale raad. Dat is afhankelijk van de verdeling van bevoegdheden. Alle cliëntenraden dienen in te stemmen met die overdracht van deze specifieke adviesrechten.

Lid 5

De centrale cliëntenraad krijgt een termijn waarin hij een advies kan uitbrengen aan de raad van bestuur van de instelling. Dit betekent echter niet dat deze termijn altijd gehanteerd wordt. Sommige adviesvragen vragen meer voorbereiding. En bij andere adviesaanvragen is een spoedige besluitvorming vereist. Bij dergelijke situaties kunnen de instelling en de centrale cliëntenraad in gesprek gaan om de termijn aan te passen. Buiten dat is het vastleggen van een termijn wel noodzakelijk, zodat beide partijen weten wat zij van elkaar mogen verwachten.

Artikel 14 Instemmingsrecht

1. De instelling heeft de instemming nodig van de centrale cliëntenraad voor elk door haar voorgenomen besluiten inzake:
 - a. de medezeggenschapsregeling van de centrale cliëntenraad, de klachtenregeling en andere voor cliënten geldende regelingen;
 - b. een profielschets voor klachtenfunctionarissen;
 - c. de procedure voor het opstellen en bespreken van zorgplannen;
 - d. **het algemene beleid ter zake van kwaliteit, veiligheid en hygiëne;**
 - e. **het algemene beleid ter zake van de toelating van cliënten tot de zorgverlening en beëindiging daarvan;**
 - f. **het algemene beleid ter zake van voedingsaangelegenheden, geestelijke verzorging, recreatiemogelijkheden of ontspanningsactiviteiten en maatschappelijke bijstand, indien het een instelling betreft waarin cliënten gedurende het etmaal kunnen verblijven;**
 - g. *een sociaal plan voor cliënten in geval van een ingrijpende verbouwing, nieuwbouw of verhuizing van een instelling die erop is ingericht cliënten langdurig te laten verblijven;*
 - h. *de inrichting van voor de zorgverlening bestemde ruimtes bij ingrijpende verbouwing, nieuwbouw of verhuizing van een instelling die erop is ingericht cliënten langdurig te laten verblijven, en*
 - i. de selectie en benoeming van personen als benoemd in artikel 1 sub g die de centrale cliëntenraad onafhankelijk ondersteunen.

2. De centrale cliëntenraad is slechts bevoegd zijn instemmingsrecht uit te oefenen indien het besluit betrekking **heeft op de meerderheid/of alle locaties van de instelling** waarvoor cliëntenraden zijn ingesteld.
3. De instemmingsaanvraag is schriftelijk, begrijpelijk en bestaat in ieder geval uit:
 - het voorgenomen besluit;
 - de gronden voor het besluit;
 - de beleidscontext;
 - het beoogde tijdsplan en reactietermijn;
 - de (verwachte) gevolgen van het besluit voor cliënten.
4. De instemming wordt op een zodanig tijdstip gevraagd zodat de centrale cliëntenraad genoeg tijd heeft zich een goed oordeel ter zake te vormen. Het te nemen besluit wordt schriftelijk voorgelegd aan de centrale cliëntenraad.
5. De centrale cliëntenraad deelt zijn beslissing schriftelijk en met redenen omkleed, in geval van onthouden van de instemming, mee aan de instelling.
6. Na het ontvangen van de beslissing van de cliëntenraad geeft de instelling daar zo spoedig mogelijk een reactie op.
7. De instelling kan in het geval van onthouden van de instemming van de centrale cliëntenraad, de LCvV toestemming vragen om het besluit te nemen. De commissie geeft alleen toestemming van het besluit indien:
 - de beslissing van de cliëntenraad om geen instemming te geven onredelijk is, of
 - het voorgenomen besluit van de instelling geveerd wordt om zwaarwegende redenen.
8. Een besluit zonder instemming van de centrale cliëntenraad of toestemming van de LCvV is nietig wanneer de centrale cliëntenraad tegenover de instelling daar schriftelijk een beroep op de nietigheid heeft gedaan.
9. Een beroep op nietigheid van een besluit moet binnen een maand nadat de instelling het besluit aan de centrale cliëntenraad heeft medegedeeld als bedoeld in lid 6, of bij gebreke van deze mededeling, de centrale cliëntenraad is gebleken dat de instelling uitvoering of toepassing geeft aan haar besluit.

Toelichting

Leeswijzer

- Besluiten die op concernniveau genomen moeten worden, zijn onderstreept aangegeven;
- Besluiten die mogelijkwijs betrekking hebben op één of meer locaties, zijn in **vet** aangegeven;
- Besluiten die zich doorgaans richten op één of meer locaties, zijn cursief aangegeven.

Lid 1 sub a

Met de klachtenregeling wordt verwezen naar de klachtenregeling als bedoeld in artikel 13, eerste lid, van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz).

Lid 1 sub c

Met de klachtenfunctionaris wordt verwezen naar de persoon als bedoeld in artikel 15 van de Wkkgz.

Lid 1 sub j

De instelling en de centrale cliëntenraad maken in dit verband aparte schriftelijke afspraken met betrekking tot de coach/ondersteuner en/of ambtelijk secretaris over:

- profiel en onafhankelijke positionering van de coach/ondersteuner en/of ambtelijk secretaris;
- taken van de coach/ondersteuner en/of ambtelijk secretaris;
- aantal uren;
- werving, selectie en aanstelling;
- beoordeling functioneren;
- schorsing en beëindiging dienstverband.

Artikel 15 Ongevraagd adviesrecht

1. De centrale cliëntenraad is bevoegd de instelling ongevraagd te adviseren over onderwerpen die voor de cliënten van belang zijn.

2. De instelling besluit zo spoedig mogelijk of zij een ongevraagd advies zal volgen. Voordat zij besluit om van het advies af te wijken overlegt zij eenmaal, voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is, met de centrale cliëntenraad.
3. Indien van het advies van de centrale cliëntenraad wordt afgeweken en de centrale cliëntenraad daar niet mee heeft ingestemd, deelt de instelling dit schriftelijk onder opgave van redenen mee aan de centrale cliëntenraad.
4. Wanneer de instelling besluit zonder instemming van de centrale cliëntenraad om een ongevraagd schriftelijk advies over een onderwerp als bedoeld in artikel 14, eerste lid van deze regeling niet of niet geheel uit te voeren, kan:
 - a. de centrale cliëntenraad de LCvV verzoeken om uit te spreken dat het advies toch dient te worden uitgevoerd, of
 - b. de instelling de LCvV verzoeken om het door de instelling genomen besluit te bevestigen.
5. Indien de instelling besluit om een ongevraagd schriftelijk advies niet of niet geheel uit te voeren wordt op verzoek van de instelling of de centrale cliëntenraad door de LCvV getoetst of dit besluit redelijk is. Op basis van deze toets kan de LCvV besluiten om het verzoek in lid 4 onderdeel a of onderdeel b te honoreren.
6. Indien de LCvV besluit dat het advies geheel of voor een deel moet worden uitgevoerd, bepaalt de de LCvV wat uitgevoerd moet worden en wanneer daarmee een aanvang moet worden gemaakt.

Toelichting

Dit artikel regelt dat de centrale cliëntenraad ongevraagd kan adviseren over alle onderwerpen die voor cliënten van belang zijn. Wanneer de centrale cliëntenraad een advies geeft over een onderwerp dat valt onder het instemmingsrecht is een aparte procedure opgesteld, omdat het instemmingsrecht niet voorziet in eventuele situaties waar de centrale cliëntenraad zelfstandig wil adviseren. Oftewel: in situaties waar geen instemmingsverzoek voorligt. De LCvV heeft een belangrijke rol in deze procedure, indien de raad van bestuur het advies niet – of niet in zijn geheel – wil opvolgen.

Artikel 16 Raad van Toezicht

1. De instelling legt in haar statuten vast dat de centrale cliëntenraad in de gelegenheid wordt gesteld om een bindende voordracht te doen voor de benoeming van ten minste één lid van het toezichthoudend orgaan van de instelling.
2. De raad van toezicht of een afvaardiging van de raad van toezicht en de centrale cliëntenraad overleggen ten minste één keer per jaar.
3. De raad van toezicht informeert de centrale cliëntenraad ten minste één keer per jaar over hetgeen hij heeft gedaan met de inbreng van de centrale cliëntenraad in het lid 2 genoemde overleg.

Toelichting

Op grond van de Wmcz 2018 (artikel 10) heeft de cliëntenraad een bindende voordracht voor ten minste één lid van het toezichthoudend orgaan van de instelling. Dit is doorgaans een raad van toezicht (bij stichtingen) of raad van commissarissen (bij vennootschappen). Deze bevoegdheid komt doorgaans aan de centrale cliëntenraad toe.

Artikel 17 Enquêterecht

De cliëntenraad kan een verzoek in het kader van het recht van enquête indienen bij het gerechtshof te Amsterdam. Dit is alleen mogelijk indien de instelling een rechtspersoon is als bedoeld in artikel 3 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Toelichting

De Wmcz 2018 geeft de cliëntenraad het enquêterecht. Dat houdt in dat de cliëntenraad bevoegd is om de rechter te vragen een onderzoek (een enquête) te laten doen naar de gang van zaken binnen de zorgorganisatie. De bevoegde rechter is in dit geval de Ondernemingskamer. Dat is een onderdeel van het gerechtshof in Amsterdam. Als uit zo'n onderzoek blijkt dat de instelling wanbeleid voert of heeft gevoerd, dan kan de Ondernemingskamer ingrijpende besluiten nemen. De Ondernemingskamer kan dan bijvoorbeeld besluiten van de instelling terugdraaien en bestuurders of leden van de raad van toezicht ontslaan.

Voordat de cliëntenraad een enquêteverzoek indient bij de Ondernemingskamer, moet hij eerst de instelling schriftelijk laten weten wat de aanleiding is om het verzoek in te dienen. Ook moet de cliëntenraad de instelling de tijd geven om die aanleiding te onderzoeken en eventueel maatregelen te nemen. Heeft de cliëntenraad dit niet gedaan, dan zal de Ondernemingskamer het verzoek niet in behandeling nemen.

Met ingang van 1 juli 2020 vervalt de verplichting om in de statuten het enquêterecht toe te kennen aan een orgaan dat de cliënten vertegenwoordigt (artikel 4 Besluit Wmcz 2018). Dit onderwerp is vanaf die datum immers wettelijk geregeld in de Wmcz 2018. Alle cliëntenraden van een instelling behouden dit enquêterecht. Ook als er een centrale cliëntenraad is ingesteld.

Artikel 18 Geschillen en beroep

1. De LCvV heeft tot taak te bemiddelen en zo nodig een uitspraak te doen.
2. Degenen die de LCvV in stand houden, zorgen ervoor dat de centrale cliëntenraad en de instelling de volgende handelingen kunnen uitvoeren:
 - a. de centrale cliëntenraad in de volgende gevallen een geschil kan voorleggen aan de LCvV:
 - de uitvoering van artikel 3 lid 2 t/m 9, artikel 4 lid 2 t/m 4, artikel 5 lid 2 t/m 4, artikel 6, artikel 7, artikel 8 lid 1 t/m 5 en lid 8, artikel 9 lid 2 en 3 van de wet en;
 - de uitvoering van de medezeggenschapsregeling.
 - b. de centrale cliëntenraad een verzoek tot het nemen van een beslissing als bedoeld in artikel 15 lid 4 van de regeling kan indienen bij de LCvV;
 - c. een representatief te achten delegatie van cliënten of hun vertegenwoordigers aan de commissie kan verzoeken een beslissing te nemen over de vraag of de instelling de centrale cliëntenraad moet ontbinden.
 - d. een voor een locatie representatief te achten delegatie van cliënten of hun vertegenwoordigers kan aan de commissie een geschil voorleggen over de vraag of meerdere cliëntenraden moeten worden ingesteld.
 - e. de instelling over de volgende gevallen een geschil kan voorleggen aan de LCvV:

- de uitvoering van artikel 3 lid 2 t/m 9, artikel 4 lid 2 t/m 4, artikel 5 lid 2 t/m 4, artikel 6, artikel 7, artikel 8 lid 1 t/m 5 en lid 8, artikel 9 lid 2 en 3 van de wet, en
 - de uitvoering van de medezeggenschapsregeling.
- f. De instelling een verzoek tot het nemen van een beslissing als bedoeld in artikel 14 lid 6, 7 en 8, artikel 15 lid 4 en artikel 19 lid 6 van deze regeling kan indienen bij de LCvV.
3. Tijdens de procedure bij de LCvV wordt besluitvorming over of de uitvoering van het besluit voor maximaal drie maanden opgeschort.
4. Binnen drie maanden nadat de verzoekende partij op de hoogte is gesteld van de uitspraak of beslissing van de LCvV, kan beroep worden ingesteld bij de Ondernemingskamer bij het gerechtshof Amsterdam. De wederpartij wordt van het verzoek op de hoogte gesteld.
5. Wanneer de termijn van drie maanden, als bedoeld in lid 4, is verlopen kan de centrale cliëntenraad of de representatieve te achten delegatie van cliënten of hun vertegenwoordigers de Ondernemingskamer schriftelijk verzoeken dat de instelling de uitspraak van de LCvV naleeft.
6. Verzoeker, als bedoeld in lid 5, is niet-ontvankelijk indien hij niet vooraf schriftelijk aan de instelling heeft verzocht om te handelen hetgeen in het verzoekschrift is neergelegd en deze daarbij niet een redelijke termijn heeft gegeven.
7. Tegen een uitspraak van de Ondernemingskamer kan geen beroep of cassatie worden ingesteld.

Toelichting

Het kan voorkomen dat de centrale cliëntenraad en de instelling een verschil van mening hebben over de inhoud en/of interpretatie van de medezeggenschapsregeling of dat deze niet wordt nageleefd. Zowel de raad van bestuur als de centrale cliëntenraad kunnen een geschil voorleggen aan de LCvV (artikel 14 lid 3 sub a, b en c Wmcz 2018). Dit geschil kan gaan over:

- *het opstellen van de medezeggenschapsregeling (artikel 3 lid 2);*
- *de uitvoering van de medezeggenschapsregeling;*

- *de afspraken over de betrokkenheid van de centrale cliëntenraad bij de voorbereiding van een besluit (artikel 3 lid 3);*
- *het instellen van meerdere cliëntenraden bij een instelling die daartoe verplicht is (artikel 3 lid 4);*
- *de verdeling van de bevoegdheden tussen cliëntenraden (artikel 3 lid 6);*
- *de wijze van (begrijpelijke) informatieverstrekking aan de centrale cliëntenraad (artikel 3 lid 7);*
- *de wijze van openbaarmaking van vacatures in de centrale cliëntenraad (artikel 3 lid 8);*
- *het vrijwillig in stand houden van een cliëntenraad (artikel 4 lid 2);*
- *de rechten en bevoegdheden van een vrijwillige cliëntenraad (artikel 4 lid 3);*
- *de ontbinding van een vrijwillige cliëntenraad (artikel 4 lid 4);*
- *de wijze waarop de cliëntenraad wensen en meningen van de achterban inventariseert en de achterban over zijn werkzaamheden informeert (artikel 5 lid 2);*
- *de wijze waarop de instelling de cliëntenraad in bovenstaande faciliteert (artikel 5 lid 3);*
- *de wijze waarop de cliëntenraad de resultaten van de inspraak meeneemt in zijn werkzaamheden en de wijze waarop hij de achterban hierover informeert (artikel 5 lid 4);*
- *het door de instelling verstrekken van alle inlichtingen en gegevens die de cliëntenraad redelijkerwijs nodig heeft (artikel 6 lid 1);*
- *het gebruik van benodigde voorzieningen, het recht op scholing en ondersteuning, de vergoeding van kosten en besteding van middelen (artikel 6 lid 2, 3 en 4);*
- *het vergoeden van kosten die worden gemaakt door de cliëntenraad bij rechtsgedingen (artikel 6 lid 5);*

- *de toepassing van het adviesrecht (artikel 7);*
- *de toepassing van het instemmingsrecht (artikel 8 lid 1 t/m 5 en 8);*
- *de toepassing van het ongevraagd adviesrecht (artikel 9 lid 2 en 3).*

Lid 3

De opschorting is in het model opgenomen, zodat beide partijen niet voor een voldongen feit komen te staan als het geschil bij de LCvV wordt behandeld. Door het opschorten kan de LCvV neutraal het geschil onderzoeken en een uitspraak doen over de situatie zoals die was op het moment dat het geschil werd voorgelegd.

Artikel 19 Ontbinden centrale cliëntenraad

1. De instelling kan de centrale cliëntenraad ontbinden, indien de centrale cliëntenraad structureel tekortschiet in de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de betrokken cliënten van de instellingen waarvoor de vertegenwoordigde cliëntenraden zijn ingesteld.
2. Voor het ontbinden van de centrale cliëntenraad vraagt de instelling de centrale cliëntenraad om instemming.
3. De instelling doet dit verzoek schriftelijk en met redenen omkleed op zo een moment dat de centrale cliëntenraad voldoende tijd heeft om zich een goed oordeel te vormen.
4. Wanneer de centrale cliëntenraad van plan is niet in te stemmen, overlegt hij ten minste eenmaal met de instelling. Wanneer de centrale cliëntenraad na het overleg nog steeds niet wil instemmen, laat hij dit de instelling zo snel mogelijk weten.
5. De instelling geeft zo snel mogelijk haar reactie op de mededeling, als bedoeld in het vierde lid, van de centrale cliëntenraad.
6. Wanneer de centrale cliëntenraad:
 - zijn instemming niet geeft of;
 - zich niet houdt aan de verplichting tot overleg of;
 - zijn mededeling om niet in te stemmen niet zo snel mogelijk en schriftelijk heeft gedaan

kan de instelling de LCvV vragen om toestemming voor de ontbinding van de centrale cliëntenraad.

7. Wanneer een lokale cliëntenraad of lokale cliëntenraden of een representatief te achten delegatie van cliënten of hun vertegenwoordigers vraagt om de centrale cliëntenraad te ontbinden en zowel de instelling als de centrale cliëntenraad medewerking weigeren om de centrale cliëntenraad te ontbinden, dan kan de LCvV op verzoek van deze delegatie uitspreken dat de instelling de centrale cliëntenraad dient te ontbinden.
8. De LCvV zal alleen toestemming zoals bedoeld in het zesde en zevende lid geven indien er redelijkerwijs geen andere oplossing is dan ontbinding van de centrale cliëntenraad en de centrale cliëntenraad structureel tekortschiet in de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de cliënten van de instellingen waarvoor de vertegenwoordigde cliëntenraden zijn ingesteld.

Toelichting

Bij de ontbinding van een cliëntenraad is instemming van de cliëntenraad zelf nodig. Er wordt rekening gehouden met het feit dat dit niet vaak zal gebeuren. Daarom heeft de LCvV hier een rol gekregen.

Hoofdstuk 2 Slotbepalingen

Artikel 20 Wijziging en inwerkingtreding

1. De instelling brengt de medezeggenschapsregeling en een wijziging daarvan op een geschikte manier onder de aandacht van cliënten en hun vertegenwoordigers.
2. Deze medezeggenschapsregeling hangt samen met de medezeggenschapsregeling voor de lokale cliëntenraad/lokale cliëntenraden.
3. In gevallen waarin deze regeling niet voorziet beslist de instelling in de geest van de medezeggenschapsregeling.
4. De instelling kan de medezeggenschapsregeling wijzigen. Daarvoor vraagt zij de instemming van de centrale cliëntenraad. Wanneer de centrale cliëntenraad niet wil instemmen met de wijziging kan de instelling de LCvV

toestemming vragen om de regeling te wijzigen of hij kan de voorgestelde wijziging intrekken.

5. De medezeggenschapsregeling wordt twee jaar na de dag van ondertekening geëvalueerd op actualiteit, effectiviteit en wenselijkheid. Deze evaluatie vindt plaats in samenwerking tussen instelling en de centrale cliëntenraad.
6. De medezeggenschapsregeling gaat in op de dag van ondertekening.

Toelichting

Lid 1

De instelling is verplicht om de wijze van medezeggenschap te communiceren aan de achterban van de centrale cliëntenraad.

Lid 3

Dit besluit volgt de lijn (of geest) van de medezeggenschapsregeling, waarop een cliëntenraad instemmingsrecht heeft.

Lid 5

Vaak wordt vergeten dat ook de medezeggenschap soms een evaluatie nodig heeft. Daarom is deze evaluatie nadrukkelijk in de regeling opgenomen.

Aldus vastgesteld en ondertekend op **[datum invullen]** te **[plaats invullen]**.

Namens de instelling:

Namens de lokale cliëntenraden:

.....

.....

Toelichting

Deze medezeggenschapsregeling wordt ondertekend door (of namens) de raad van bestuur en door (of namens) de voorzitters van alle lokale cliëntenraden die hebben ingestemd met deze medezeggenschapsregeling.